

ปัจจัยเชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติงานด้านบัญชี

Causal Factors of Accounting System Change Affecting The Accounting Practice Change

จิตติกานต์ แก้วงาม¹ และ สุพิน ฉายศิริไพบูลย์²

Jittikan Kaewngam¹ and Supin Chaisiripaiboon²

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม^{1,2}

Graduate College of Management, Sripatum University, Thailand^{1,2}

E-mail: jittikan.kaew@gmail.com¹, supin.ch@spu.ac.th²

Received: 2023-06-15; Revised: 2023-06-28; Accepted: 2023-06-29

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี และการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี, 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี, และ 3) เพื่อสร้างแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์และเก็บแบบสอบถามออนไลน์จากแผนกบัญชีของธุรกิจการบริการที่จดทะเบียนในรายชื่อของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2564 ถึงกันยายน 2564 กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนธุรกิจการบริการ จำนวน 420 ราย ตามการใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทคนิคสถิติโมเดลสมการโครงสร้าง ผลการวิจัยระบุว่า การวิจัยด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, การวิจัยด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, การศึกษาและการฝึกอบรมด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, การศึกษาและการฝึกอบรมด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, เทคโนโลยีด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, เทคโนโลยีด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, และการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี จากผลการวิจัย ธุรกิจการบริการ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาการวิจัย อีกทั้งพัฒนาระบบการจัดการบัญชีให้ก้าวหน้า ส่งผลให้ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงระบบและแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีของแผนกบัญชีของธุรกิจการบริการได้

คำสำคัญ: การวิจัยด้านบัญชี, การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี, นวัตกรรมการบัญชี, การเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, การเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี

Abstract

The objectives of this research study were: 1) to study the causal factors affecting account system changes and accounting practice changes, 2) to study the influence of causal factors of account system changes affecting accounting practice changes, and 3) to develop a model the causal factors of account system changes affecting accounting practice changes. A researcher collected data from interviews and online questionnaires with the service business registered in the list of the Department of Business Development, Ministry of Commerce, from July 2021 to September 2021 by collecting a sample of 420 people. The results of the analysis concluded that accounting research affected accounting systems changes, accounting research affected accounting practice changes through accounting systems changes, accounting education and training affected accounting systems changes, accounting education and training affected accounting practice changes through accounting systems changes, accounting technology affected accounting systems changes, accounting technology affected accounting practice changes through accounting systems changes, and accounting systems changes affected accounting practice changes. From the research, service business can use the results from research studies to develop research as well as develop an account management system to advance. As a result, it can promote changes in accounting systems and practices of accounting departments of service businesses.

Keywords: Accounting Research, Accounting Education and Training, Accounting Technology, Accounting Systems Changes, Accounting Practice Changes

บทนำ

การบัญชีมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจ ในการประกอบธุรกิจทุกรูปแบบกิจการจะต้องมีการจัดทำบัญชีเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกิจการ และจัดทำบันทึกรายการที่เกิดขึ้น เพื่อจะทำให้ทราบผลดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต งานวิจัยนี้เน้นถึงตัวแปร ดังนี้ การวิจัยด้านบัญชีเป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบ หรือ เพื่อหาข้อเท็จจริง และการศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี เป็นการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของสังคมทางด้านการบัญชีและการฝึกอบรมขั้นพื้นฐานในการบัญชีเป็นพื้นฐานของการศึกษาและคุณสมบัติเพิ่มเติม อีกทั้ง เทคโนโลยีด้านบัญชี เป็นระบบใหม่หรือมีการปรับปรุงแนวคิดเดิมในเรื่องของระบบให้มีความแตกต่างขึ้นและให้เหมาะสมกับบริบทองค์กร จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษถึงปัจจัยเชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี เพื่อเป็นแนวทางให้แผนกบัญชีของธุรกิจบริการ สามารถจัดแผนการพัฒนาในเรื่องของด้านการวิจัยด้านบัญชี

การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี และพัฒนาเทคโนโลยีด้านบัญชี เพื่อให้ธุรกิจบริการสามารถเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีและแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีได้ สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีมีการดำเนินการวิจัยโดย Boone et al. (2018), Constable and Kuasirikun (2018), Wells (2018), Changwony and Paterson (2019), Channuntapipat et al. (2020), Rabès et al. (2020), Wolf and Ghosh (2020)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ แผนกบัญชีในธุรกิจบริการ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาการวิจัย อีกทั้งพัฒนาเทคโนโลยีด้านบัญชีให้ก้าวหน้า ส่งผลให้เพิ่มความถูกต้อง แม่นยำในการทำบัญชี เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับธุรกิจบริการได้ และธุรกิจบริการ สามารถจัดแผนการพัฒนาในเรื่องของด้านการวิจัยด้านบัญชี การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี เทคโนโลยีด้านบัญชี เพื่อให้เจ้าของธุรกิจบริการสามารถพัฒนากลยุทธ์เพื่อวางแผนและกำหนดนโยบายการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี และเพิ่มผลการดำเนินการขององค์กรได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมผู้เกี่ยวข้อง ให้มีความรู้ มีทักษะในการประกอบธุรกิจบริการให้สามารถแข่งขันได้

บทความวิจัยนี้นำเสนอการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการนำทฤษฎีระบบมาพัฒนา และศึกษาตัวแปรเชิงประจักษ์ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี และการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี และผู้วิจัยเห็นว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะมีความสำคัญต่อนักบัญชี รวมถึงคุณประโยชน์ด้านวิชาการ อาทิเช่น นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา ที่สามารถนำผลจากการศึกษาเชิงประจักษ์ในครั้งนี้ไปพัฒนาบูรณาการ และการศึกษาต่อยอดทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีและการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี
3. เพื่อสร้างแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยครอบคลุมถึง การวิจัยด้านบัญชี, การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี, เทคโนโลยีด้านบัญชี, การเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, และการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี ดังได้กล่าวไว้ในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาซึ่งเป็นตัวแปรที่ใช้การกำหนดกรอบแนวคิด การพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแสดงมีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี

Hart (2009) นำเสนอบทวิจารณ์ที่เป็นมิตรต่อระบบนวัตกรรมแห่งชาติและเสนอข้อเสนอแนะบางประการสำหรับการพัฒนาในอนาคต งานวิจัยนี้ยืนยันว่าแนวทางดังกล่าวมีปัญหาในการบัญชีสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่มีขอบเขตในระบบของประเทศ

Chesney et al. (2017) เสนอให้ใช้การสร้างแบบจำลองตามตัวแทนเพื่อสร้างบัญชีเงินนั้นคือบัญชีรองของธุรกิจที่ใช้ในการตรวจสอบหรือยืนยันบัญชีหลัก แบบจำลองดังกล่าวสามารถใช้เพื่อทดสอบการอ้างสิทธิ์ของอุตสาหกรรมและธุรกิจ

Notte and Rhodes (2020) กล่าวว่าการรวมบริการระบบนิเวศและระบบบัญชีสามารถช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกันเข้าใจผลกระทบทางเศรษฐกิจของผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การผสมรวมใด ๆ นั้นจำเป็นต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนว่าบริการระบบนิเวศอาจจับคู่และรวมเข้ากับบัญชีแบบเดิม

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี

Swanson and Gross (1998) พยายามในการปรับปรุงการอภิปรายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์บทบาทและความเกี่ยวข้องของการวิจัยทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี การวิเคราะห์ทำให้เกิดการเปรียบเทียบทางสถิติของการตอบสนองของนักวิชาการผู้ปฏิบัติงานและผู้ใช้สำหรับแต่ละหัวข้อ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีการวิจัยที่ทามติในกลุ่มผลประโยชน์ในหัวข้อส่วนใหญ่

Sunder (2010) กล่าวว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างสม่ำเสมอด้วยค่าใช้จ่ายของบรรทัดฐานทางสังคมทำให้ประสิทธิภาพของการรายงานทางการเงินในการดูแลและการกำกับดูแลต่อน้อยลงและเพื่อให้ตลาดการรักษาความปลอดภัยได้รับข้อมูล

Richardson (2012) อภิปรายที่มีคุณค่าเกี่ยวกับสถานะและความเป็นไปได้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพในการบัญชีการจัดการ ความคิดเห็นนี้ขยายประเด็นสามประเด็นที่เกิดขึ้นในการทบทวน ลักษณะหลายกระบวนการทัศนของการวิจัยเชิงคุณภาพและศักยภาพที่จะนำเสนอสำหรับการใช้วิธีการเชิงคุณภาพในการวิจัยทางการบัญชี

สมมติฐานที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี

Goldwater and Fogarty (1994) กล่าวถึงการศึกษาด้านบัญชีที่ขับเคลื่อนด้วยระบบโดยผู้เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์สามารถใช้เป็นกลไกในการเพิ่มขีดความสามารถของนักเรียนและด้วยเหตุนี้จึงแทนที่การควบคุมนักเรียนสำหรับการควบคุมแบบมืออาชีพ

Duman et al. (2013) กล่าวว่า ระบบข้อมูลทางการบัญชีนอกเหนือจากหน้าที่ที่มีอยู่ในองค์กรแล้วยังช่วยให้องค์กรมีการสื่อสารที่ดีกับสถาบันภาษีและประกันสังคมโดยการจัดเตรียมส่งข้อมูลและเอกสารอย่างทันทั่วถึงและถูกต้อง

Tiznado-Aitken et al. (2021) เสนอวิธีการวิเคราะห์การเข้าถึงโอกาสผ่านระบบขนส่งสาธารณะ โดยรวมการประเมินคุณลักษณะของผู้ใช้ที่ส่งผลต่อระดับการบริการในการเดินทางและความสามารถในการแข่งขันสำหรับโอกาสในเมือง

สมมติฐานที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี

Watanabe (1992) กล่าวถึงการศึกษาและการฝึกอบรมด้านบัญชีในญี่ปุ่น เศรษฐกิจญี่ปุ่นเติบโตขึ้นอย่างมากทั้งในด้านความแข็งแกร่งและปริมาณโดยมีอัตราการเติบโตของการผลิตที่สูงราคาที่ดินคงและการค้าต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น

Akyel (2012) กล่าวว่า ในช่วงเวลาแห่งโลกาภิวัตน์และการพัฒนาในหลายสาขา และความหลากหลายในการบริหารธุรกิจที่เพิ่มขึ้นความน่าเชื่อถือของกิจกรรมทางการเงินได้กลายเป็นสิ่งสำคัญอย่างมาก

Guney (2012) กล่าวว่า แนวปฏิบัติทางการบัญชีไม่เพียง แต่ได้ตอบกับโครงสร้างทางทฤษฎีเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับแนวปฏิบัติทางการบัญชีของโครงสร้างของรัฐธรรมนูญของสถาบันของรัฐโลกาภิวัตน์นวัตกรรมทางเทคโนโลยีการศึกษาและความเข้าใจปัจจัยทางวัฒนธรรมโครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจของสังคมเช่นระหว่างประเทศ และมาตรฐานระดับชาติได้รับผลกระทบจากหลายปัจจัย

สมมติฐานที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี

Gonçalves and Gaio (2021) สำรวจความสัมพันธ์และการพึ่งพาซึ่งกันและกันของตำแหน่งของบริษัทในตลาดโลกนวัตกรรมจุดโฟกัสเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าหรือกลยุทธ์การพัฒนามูลค่าและความเข้มข้นในการใช้งานและการออกแบบระบบของเครื่องมือการบัญชีการจัดการ (MA)

Hadid and Al-Sayed (2021) ศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีการจัดการเชิงกลยุทธ์ (SMA) และบทบาทของนักบัญชีการจัดการ ผู้วิจัยพัฒนาและทดสอบแบบจำลองทางทฤษฎีที่ซับซ้อนมากขึ้นกว่าการศึกษาก่อนหน้านี้เพื่อตรวจสอบบทบาทของตัวแปรสามตัวพร้อมกัน ได้แก่ เครือข่ายนักบัญชีการจัดการคุณภาพของระบบสารสนเทศ (IS) และวัฒนธรรมองค์กร

Tingey-Hyoak et al. (2021) สำรวจปัญหานี้ในรายละเอียดเพิ่มเติมกำหนดวัตถุประสงค์ของการแก้ปัญหาและพัฒนาารูปแบบของระบบบัญชีและข้อมูลการเกษตรแบบบูรณาการวาดบนกรอบ "แพชชั่นและแพชชั่น" และพัฒนาความเข้าใจในนวัตกรรมที่รวมกลุ่ม

สมมติฐานที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างเทคโนโลยีด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี

Carlsson-Wall and Kraus (2015) แสดงให้เห็นว่าการรักษางบประมาณรายจ่ายร่วมกับการวัดปริมาณทางเทคนิคแทนที่ความจำเป็นในการวัดปริมาณทางการเงินเมื่อแผนก R&D ให้เหตุผลในการทำงาน

Busco and Quattron (2018) พยายามที่จะให้พื้นที่สำหรับการไตร่ตรองถึงผลกระทบของการย้ายจากการคิดบัญชีเป็นตัวแทนไปสู่การบัญชีเป็นจารีกสำหรับแนวทางที่สำคัญและสหวิทยาการในการศึกษาการบัญชี

Laux and Ray (2020) ศึกษาว่าความล่าช้าในการรายงานทางการเงินส่งผลต่อแรงจูงใจของผู้จัดการในการพัฒนาโครงการที่เป็นนวัตกรรมและการตัดสินใจลงทุนที่เหมาะสมอย่างไร แนวทางปฏิบัติในการรายงานแบบอนุรักษนิยมกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบที่เข้มงวดขึ้นสำหรับการรับรู้ข่าวดีและลดโอกาสที่นวัตกรรมที่มีความเสี่ยงจะนำไปสู่รายงานผลประกอบการในอนาคตที่ดี

สมมติฐานที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี

Constable and Kuasirikun (2018) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานมนุษย์และโครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคมในการกำหนดบัญชีไทย แสดงให้เห็นว่าการกำหนดแนวปฏิบัติทางการบัญชีไม่ได้อยู่ในหน่วยงานส่วนบุคคลของการปฏิบัติของมนุษย์หรือในกองกำลังของโครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคม

Changwony and Paterson (2019) เชื่อมโยงวรรณกรรมทั้งสองเรื่องนี้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงนี้มีความสำคัญเนื่องจากระบบการบัญชีและการรายงานทางการเงินที่อ่อนแอสามารถยับยั้งแรงจูงใจในการตรวจสอบและลดผลประโยชน์การกระจายอำนาจในการต่อต้านการทุจริต

Wolf and Ghosh (2020) ศึกษาการผลิตมาตรฐานตามที่ตั้งและการปฏิบัติจริงซึ่งกำหนดโดยโอกาสข้อจำกัด ด้านทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ การสังเกตอย่างรอบคอบเกี่ยวกับงานนี้เผยให้เห็นสิ่งที่ผู้คนทำและวิธีจัดระเบียบการกระทำที่เกี่ยวข้องกับคำถามเฉพาะอนุสัญญาและแหล่งข้อมูลที่อยู่ในมือ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยผานวิธี พื้นที่วิจัย คือ การเก็บข้อมูลจากธุรกิจการบริการ โดยแบ่งประเภทธุรกิจการบริการ ดังนี้ 1) ธุรกิจอาชีพ, 2) สื่อสารคมนาคม, 3) การก่อสร้างและวิศวกรรมก่อสร้าง, 4) การจัดจำหน่าย, 5) การศึกษา, 6) สิ่งแวดล้อม, 7) การเงิน, 8) สุขภาพและทางสังคม, 9) การท่องเที่ยวและเกี่ยวเนื่องการท่องเที่ยว, 10) การขนส่ง, และ 11) นันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา

ประชากร คือ นักบัญชีหรือตัวแทนแผนกบัญชีของธุรกิจการบริการ จำนวน 73,564 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีหรือตัวแทนแผนกบัญชีของธุรกิจการบริการ จำนวน 420 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเทคนิคสถิติโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelling) โดยจากการออกแบบคิดในการวิจัยมีตัวแปรแฝง (Latent Variables) จำนวน 5 ตัวแปร และมีตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variables) จำนวน 21 ตัวแปร เนื่องด้วยนักสถิติแนะนำว่าในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีขนาดตั้งแต่ 15 ถึง 20 เท่าของจำนวนตัวแปรสังเกตได้ (Hair, et al., 2006) จึงจะถือว่าเป็นขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม

สำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรพหุ ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมและเพียงพอควรมีจำนวน ตั้งแต่ $15 \times 21 = 315$ ถึง $20 \times 21 = 420$

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่

1) แบบสอบถาม มีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 เกี่ยวข้องกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลและข้อมูล ลักษณะทั่วไปขององค์การของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม; ตอนที่ 2 เกี่ยวข้องกับการวิจัยด้านบัญชี; ตอนที่ 3 เกี่ยวข้องกับการศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี; ตอนที่ 4 เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีด้านบัญชี; ตอนที่ 5 เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี; ตอนที่ 6 เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งมอบร่างแบบสอบถามให้กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านในการประเมินค่าสถิติ ดัชนีความสอดคล้องโดยคำนวณหาค่าดัชนีวัดความสอดคล้องรายข้อ (IOC) ได้เท่ากับ 0.9563 และทดสอบ ความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือการวิจัย ได้เท่ากับ 0.9433 เพื่อใช้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการ เปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานด้านบัญชี

2) แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดข้อคำถาม ดังนี้

- ท่านคิดว่าการวิจัยด้านบัญชีของแผนกบัญชีในบริษัททั่วไปโดยรวมเป็นอย่างไร? และมีผลกระทบ ต่อปัจจัยใดบ้าง?

- ท่านคิดว่าแผนกบัญชีในบริษัททั่วไปควรนำเอาการศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชีด้านบัญชีมา ประยุกต์ใช้เพื่อเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีหรือไม่? และมีผลกระทบต่ปัจจัยใดบ้าง?

- ท่านคิดว่าเทคโนโลยีด้านบัญชีของแผนกบัญชีในบริษัททั่วไปโดยรวมเป็นอย่างไร? และมี ผลกระทบต่ปัจจัยใดบ้าง?

- โดยรวมแล้ว การวิจัยด้านบัญชี การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี และเทคโนโลยีด้านบัญชี มีความสัมพันธ์กันอย่างไรบ้าง?

- องค์กรท่านมีการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีหรือไม่ และในลักษณะใดบ้าง?

- ท่านคิดว่าการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีมีผลกระทบโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ ทางด้านบัญชีหรือไม่? อย่างไร?

- เพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี ท่านคิดว่าตัวแปรใดบ้างที่มีผลกระทบทางตรง และทางอ้อม? อย่างไร?

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลโดยเดินทางไปสัมภาษณ์เชิงลึก ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2564 ถึงกันยายน 2564 โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา รวมถึงวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อพัฒนาตัวแบบที่ได้จากเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิจัยด้านบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการวิจัยด้านบัญชี โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการระบุถึงผู้ดำเนินการมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นวิจัย และข่าวและบทความปัจจุบัน

2. การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านมาตรฐานของคุณสมบัติ มากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะความรู้ และความสามารถ ประสบการณ์จริง และการศึกษาและฝึกอบรมทั่วไป

3. เทคโนโลยีด้านบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ เทคโนโลยีด้านบัญชี โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านกลยุทธ์เทคโนโลยี มากที่สุด รองลงมาคือ การจัดการเทคโนโลยี และแนวปฏิบัติทางด้านเทคโนโลยี

4. การเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านความเป็นแบบเดียวกัน มากที่สุด รองลงมาคือ ความเป็นวิชาชีพ และความโปร่งใส

5. การเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงคุณค่าและจริยธรรม มากที่สุด รองลงมาคือ การเปลี่ยนแปลงทักษะ การเปลี่ยนแปลงกระบวนการ และการเปลี่ยนแปลงความรู้

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิจัยด้านบัญชี (AR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี (ASC) โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.30 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. การวิจัยด้านบัญชี (AR) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี (APC) โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.33 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี (AET) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี (ASC) โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.34 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี (AET) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี (APC) โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.26 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

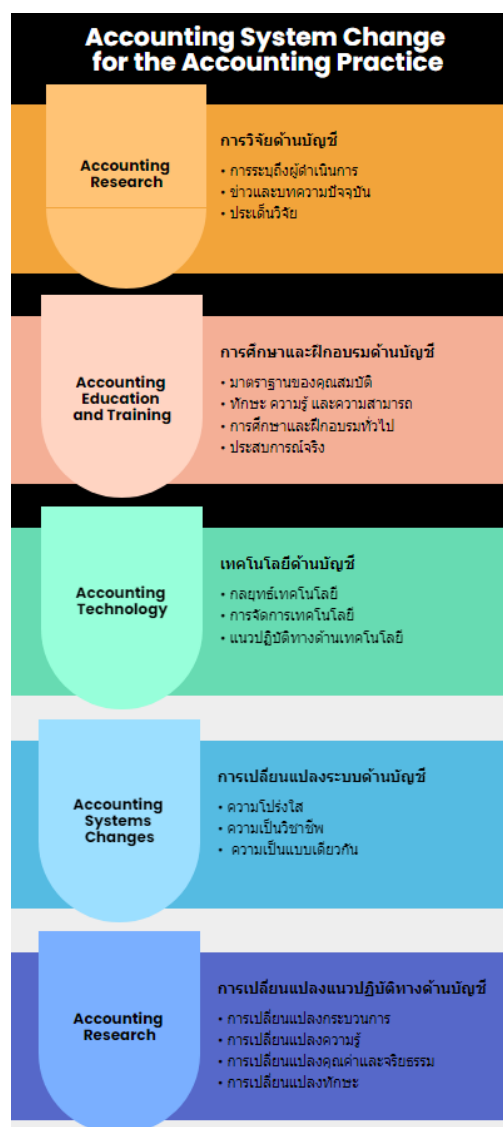
5. เทคโนโลยีด้านบัญชี (IA) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี (ASC) โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.34 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. เทคโนโลยีด้านบัญชี (IA) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี (APC) โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.16 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. การเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี (ASC) มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี (APC) โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.80 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

8. การวิจัยด้านบัญชี (AR) การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชี (AET) และเทคโนโลยีด้านบัญชี (IA) มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี (APC) โดยผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี (ASC) มีโดยมีขนาดอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.24, 0.27 และ 0.27 ตามลำดับ ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแบบจำลองที่ได้จากผลการวิเคราะห์เชิงสำรวจและการสังเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดชื่อตัวแบบจำลองการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานด้านบัญชี ว่า Accounting System Change for the Accounting Practice Model (หรือ ASCAP Model)

ภาพที่ 2 แสดงแบบจำลอง Accounting System Change for the Accounting Practice

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 และ 2 พบว่า

- การบัญชีเป็นส่วนสำคัญของธุรกิจ เป็นข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิภาพทางการเงินและช่วยให้องค์กรตัดสินใจได้ง่าย หากนำตัวแปรการวิจัยทางบัญชีมาใช้จะทำให้องค์กรสามารถพิจารณาถึงการพัฒนารองานด้านการวิจัยและพัฒนาทางบัญชี ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดทำบัญชี โดยสอดคล้องกับ Chesney et al. (2017)

- การวิจัยด้านบัญชียังเป็นการจัดบันทึกทางการเงิน จัดหมวดหมู่ สรุปผลและตีความหมายรายการทางบัญชี หากนำตัวแปรการวิจัยทางบัญชีมาใช้จะทำให้องค์กรสามารถพิจารณาถึงการพัฒนารองานด้านการวิจัยและพัฒนาทางบัญชี ซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดทำบัญชีในปัจจุบันและมีประโยชน์ต่อแนวทางปฏิบัติทางบัญชีว่าควรจะเป็นไปในแนวทางใด โดยสอดคล้องกับ Swanson and Gross (1998)

- การศึกษาด้านบัญชี เป็นพื้นฐานของการรับสมัครทำงานของพนักงานในแผนกบัญชีทั่วไปขององค์กรใดๆ ส่วนการฝึกอบรมด้านบัญชีสามารถสร้างการเรียนรู้ให้บุคลากรเกิดความเข้าใจ แล้วสามารถนำไปใช้เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น การสร้างแนวทางการบริหารงานขององค์กรโดยใช้ข้อมูลที่เป็นรายงานทางบัญชีมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงแผนกบัญชีได้ นี่เป็นการเปลี่ยนแปลงระบบและแนวทางปฏิบัติงานด้านบัญชีอย่างมีนัย โดยสอดคล้องกับ Goldwater and Fogarty (1994)

- การศึกษาด้านบัญชี เกี่ยวกับหลักการบัญชี การบัญชีกลาง การบัญชีขั้นสูง การบัญชีต้นทุน การบัญชีรัฐบาล การบัญชีภาษีอากร การสอบบัญชี ปัญหาการสอบบัญชี และระบบสารสนเทศทางการบัญชี และการอบรมด้านบัญชีสามารถสร้างการเรียนรู้ให้บุคลากรเกิดความเข้าใจ แล้วสามารถนำไปใช้เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาและฝึกอบรมด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบและแนวทางปฏิบัติทางบัญชี โดยสอดคล้องกับ Guney (2012)

- เทคโนโลยีด้านบัญชีเป็นการทำและสร้างสิ่งใหม่ๆให้เกิดขึ้น โดยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด การสร้างสรรค์ด้านกระบวนการต่างๆ ทางบัญชี ด้วยวิธีการใหม่ๆ ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยียุคใหม่ทางธุรกิจ เทคโนโลยีด้านบัญชีมีบทบาทสำคัญ ดังนั้น เทคโนโลยีด้านบัญชีสามารถเปลี่ยนแปลงระบบและแนวทางปฏิบัติงานด้านบัญชี โดยสอดคล้องกับ Gonçalves and Gaio (2021)

- การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในด้านประสิทธิภาพของเทคโนโลยีการบัญชี ถือเป็นความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้นำมาปรับใช้ในการประกอบธุรกิจการบริการ ดังนั้น เทคโนโลยีด้านบัญชีมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงระบบและแนวทางปฏิบัติงานด้านบัญชี โดยสอดคล้องกับ Laux and Ray (2020)

- การเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี เป็นการเปลี่ยนแปลงในหลักการบัญชี การประมาณการทางบัญชี หรือกิจการที่รายงาน การเปลี่ยนแปลงหลักการบัญชีคือการเปลี่ยนเปลี่ยนวิธีการที่ใช้ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี โดยสอดคล้องกับ Constable and Kuasirikun (2018)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) สามารถนำไปสู่รูปแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัย ผลการวิจัยจะได้ข้อค้นพบทางวิชาการเกี่ยวกับการอธิบายถึงปัจจัยเชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานด้านบัญชี โดยผลของการวิจัยในครั้งนี้ทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ที่ส่งผลกระทบต่อตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีและการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานด้านบัญชี ซึ่งสามารถที่จะนำไปพัฒนา และต่อยอดในเชิงวิชาการเพื่อศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงวิชาการในด้านอื่น ๆ ต่อไป

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ คือ การบัญชีบริหารเป็นกระบวนการในการให้ได้มาซึ่งข้อมูลทางด้านการเงินและการบัญชีเพื่อระบุการวัดผลงาน การสะสมข้อมูล การจัดเตรียมข้อมูลการวิเคราะห์ การแปลความหมาย และการรายงานผลต่อฝ่ายบริหาร โดยตัวแปรต่างๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักบัญชีหรือตัวแทนแผนกบัญชีของธุรกิจบริการจากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามออนไลน์ และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิเคราะห์สรุปว่า การวิจัยด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, การวิจัยด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, การศึกษาและการฝึกอบรมด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, การศึกษาและการฝึกอบรมด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, เทคโนโลยีด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, เทคโนโลยีด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชี, และการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี ฉะนั้น ธุรกิจบริการ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปพัฒนาการวิจัย อีกทั้งพัฒนาระบบการจัดการบัญชีให้ก้าวหน้า ส่งผลให้ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงระบบและแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีของแผนกบัญชีของธุรกิจบริการได้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งต่อไป ควรนำแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี เพื่อทำการตรวจสอบโมเดลว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาปัจจัยที่สำคัญตัวอื่นเพิ่มเติม ที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงระบบด้านบัญชีที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางด้านบัญชี เนื่องจากยังมีอีกหลายปัจจัยที่ผู้วิจัยยังไม่ได้นำมาศึกษา เช่น ลักษณะการเป็นเจ้าของธุรกิจและระบบการเงิน คือ ความเป็นเจ้าของธุรกิจ

สามารถอยู่ในรูปแบบทางกฎหมายหนึ่งในสามรูปแบบ ได้แก่ การเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว ห้างหุ้นส่วน หรือ บริษัท สิ่งสำคัญคือต้องเลือกรูปแบบการเป็นเจ้าของที่เหมาะสมที่สุดซึ่งตรงกับความต้องการและความต้องการของธุรกิจ, สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานขององค์การสภาพแวดล้อมทางธุรกิจอาจก่อให้เกิดผลทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อการดำเนินด้านบัญชี, ความสามารถของนักบัญชีบริหาร คือ ความสามารถทางเทคนิคของวิชาชีพที่เพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจและช่วยให้สังคมเจริญรุ่งเรือง การประเมิน การวิเคราะห์ และการจัดการความเสี่ยง ประเมิน วิเคราะห์ และจัดการความเสี่ยงโดยใช้กรอบการทำงานที่เหมาะสม, หรือโครงสร้างภาษี คือ วิธีการที่รัฐบาลเพิ่มรายได้ผ่านภาษีจากรายได้ที่ได้รับ การลงทุน ทรัพย์สิน หรือแม้แต่ภาษีการขาย

References

- Akyel, N. (2012). Forensic accounting training: a proposal for Turkey. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 55(5), 77-86.
- Boone, L., et al. (2018). Accounting for the impact of agricultural land use practices on soil organic carbon stock and yield under the area of protection natural resources - Illustrated for Flanders. *Journal of Cleaner Production*, 203, 521-529.
- Busco, C. and Quattrone, P. (2018). Performing business and social innovation through accounting inscriptions: an introduction. *Accounting, Organizations and Society*, 67, 15-19.
- Carlsson-Wall, M. and Kraus, K. (2015). Opening the black box of the role of accounting practices in the fuzzy front-end of product innovation. *Industrial Marketing Management*, 45, 184-194.
- Changwony, F.K. and Peterson, A.S. (2019). Accounting practice, fiscal decentralization and corruption. *The British Accounting Review*, 51(5), 100834.
- Channuntapipat, C., Samsonova-Taddei, A., and Turley, S. (2020). Variation in sustainability assurance practice: An analysis of accounting versus non-accounting providers. *The British Accounting Review*, 52(2), 556 – 580.
- Chesney, T. (2017). Agent based modeling as a decision support system for shadow accounting. *Decision Support Systems*, 95, 110-116.
- Constable, P. and Kuasirikun, N. (2018). Gifting, exchange and reciprocity in Thai annual reports: Towards a Buddhist relational theory of Thai accounting practice. *Critical Perspectives on Accounting*, 54, 1-26.
- Duman, H., Apak, I., çerlia, M.Y., and Yücenursen, M. (2013). The entrepreneurs' expectations and satisfaction level in today's accounting education: a survey of Aksaray organized industrial zone. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 103, 1059- 066.

- Goldwater, P.M. and Fogarty, T.J. (1994). Expert system-driven accounting education: a summary of empirical findings on the reduction of professorial control. *Accounting Education for the 21st Century, The Global Challenges*, 1994, 253-263.
- Gonçalves, T. and Gaio, C. (2021). The role of management accounting systems in global value strategies. *Journal of Business Research*, 124, 603-609.
- Gunny, A. (2012). The process of long-term training in accounting (for Turkey). *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46, 2738-2741.
- Hadid, W. and Al-Sayed, M. (2021). Management accountants and strategic management accounting: The role of organizational culture and information systems. *Management Accounting Research*, 50(1), 100725.
- Hart, D.M. (2009). Accounting for change in national systems of innovation: A friendly critique based on the U.S. case. *Research Policy*, 38(4), 647-654.
- Laux, V. and Ray, K. (2020). Effects of accounting conservatism on investment efficiency and innovation. *Journal of Accounting and Economics*, 70(1), 101319
- Notte, A.L. and Rhodes, C. (2020). The theoretical frameworks behind integrated environmental, ecosystem, and economic accounting systems and their classifications. *Environmental Impact Assessment Review*, 80, 106317.
- Rabès, A., et al. (2020). Greenhouse gas emissions, energy demand and land use associated with omnivorous, pesco-vegetarian, vegetarian, and vegan diets accounting for farming practices. *Sustainable Production and Consumption*, 22, 138-146.
- Richardson, A.J. (2012). Paradigms, theory and management accounting practice: A comment on Parker (forthcoming) “Qualitative management accounting research: Assessing deliverables and relevance” *Critical Perspectives on Accounting*, 23(1), 83-88.
- Sunder, S. (2010). Adverse effects of uniform written reporting standards on accounting practice, education, and research. *Journal of Accounting and Public Policy*, 29(2), 99-114.
- Swanson, Z.L. and Gross, N.J. (1998). A comparison of academics’, practitioners’, and users’ perspectives toward the research of accounting practice. *Critical Perspectives on Accounting*, 9(4), 467-485.
- Tingey-Holyoak, J., Pisaniello, J., Buss, P., and Mayer, W. (2021). The importance of accounting-integrated information systems for realizing productivity and sustainability in the agricultural sector. *International Journal of Accounting Information Systems*, 41(3), 100512.

- Tiznado-Aitken, I., Muñoz, J.C., and Hurtubia, R. (2021). Public transport accessibility accounting for level of service and competition for urban opportunities: An equity analysis for education in Santiago de Chile. *Journal of Transport Geography*, 90, 102919.
- Watanabe (1992). Accounting education and training in Japan. *International Handbook of Accounting Education and Certification*, 1992, 203-211.
- Wells, P.K. (2018). How well do our introductory accounting text books reflect current accounting practice? *Journal of Accounting Education*, 42, 40-48.
- Wolf, S.A. and Ghosh, R. (2020). A practice-centered analysis of environmental accounting standards: integrating agriculture into carbon governance. *Land Use Policy*, 96(6), 103552.